

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU18

Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Behandlade förslag

Skrivelse 2020/21:59 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019	5
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Skrivelsen	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019

Riksdagen lägger skrivelse 2020/21:59 till handlingarna.

Stockholm den 11 februari 2021

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Rasmus Ling (MP), Ingemar Kihlström (KD), Mikael Damsgaard (M), Helena Vilhelmsson (C) och Emma Ahlström Köster (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2020/21:59 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019.

Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen.

Utskottets överväganden

Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Bakgrund

Regeringen har i enlighet med riksdagens önskemål sedan 1983 årligen redovisat hur reglerna om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation (tidigare hemlig teleavlyssning) har tillämpats under det gångna året (bet. 1981/82:JuU54, rskr. 1981/82:298). Redovisningen har sedan utökats till att gälla även användningen av andra hemliga tvångsmedel och omfattar i dag också hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning vid förundersökning i brottmål, liksom åtgärder enligt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen) och lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen). Redogörelsen innefattar även hur Säkerhetspolisen använder dessa tvångsmedel i sin verksamhet.

Enligt förordningen (2015:743) med instruktion för Åklagarmyndigheten ska myndigheten senast den 31 maj varje år redovisa uppgifter om tillämpningen av bestämmelserna om vissa hemliga tvångsmedel enligt närmare anvisningar från regeringen. De närmare anvisningarna framgår främst av regeringens beslut från den 17 december 2015 om uppdrag att redovisa användningen av hemliga tvångsmedel (Ju2015/09908). När det gäller uppgifter om vilken tid en person har varit föremål för avlyssning eller övervakning och vilken nytta ett tvångsmedel har haft ska redovisningen avse de förundersökningar som lagts ned eller där beslut i åtalsfrågan fattats under det föregående året och omfatta hela den tid som tvångsmedlet gällt. Redovisningen ska även omfatta de interimistiska tillstånd som meddelats av åklagare och hur domstolen sedan beslutat i dessa fall. Uppdraget innefattar också en skyldighet att redovisa Säkerhetspolisens användning av hemliga tvångsmedel på ett visst sätt.

Den 1 april 2020 trädde lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning i kraft. Lagen är tidsbegränsad till utgången av mars 2025. Med anledning av den nya lagen beslutade regeringen den 12 mars 2020 att det befintliga uppdraget om redovisning av hemliga tvångsmedel skulle kompletteras med en redovisning av myndigheternas användning av hemlig dataavläsning med stöd av den nya

lagen (Ju2020/01059). Myndigheternas redovisning av hemlig dataavläsning ska ske med början 2021 och finns därför inte med i årets redovisning.

Den senaste redovisningen till riksdagen gjordes i december 2019 och behandlades av riksdagen i början av 2020 (bet. 2019/20:JuU20, rskr. 2019/20:196).

Den skrivelse som är aktuell nu bygger på uppgifter som har lämnats till regeringen av Åklagarmyndigheten i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Tullverket och Säkerhetspolisen (Ju2020/02045).

Regeringens skrivelse

Redovisningen från myndigheterna

Redovisningen omfattar Åklagarmyndighetens, Ekobrottsmyndighetens, Polismyndighetens, Tullverkets och Säkerhetspolisens tvångsmedelsanvändning under 2019.

Ärenden om hemliga tvångsmedel vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten registreras sedan mitten av januari 2017 i ett särskilt it-stöd kallat HTM-Cåbra. De statistiska uppgifterna om antalet tillstånd och antalet misstänkta personer som ligger till grund för den aktuella redovisningen är för tredje gången hämtade från detta system. Tidigare år har uppgifterna hämtats från manuella diaries.

Myndigheterna framhåller i sin redovisning att en person kan ha varit föremål för flera olika former av hemliga tvångsmedel och att samma person i dessa fall räknas under flera tvångsmedel. En sammanräkning av antalet personer som redovisas för varje tvångsmedel ger således inte en uppgift om hur många olika individer som totalt har varit föremål för hemliga tvångsmedel.

Nytan av de hemliga tvångsmedlen redovisas även genom anonymiserade exempel från tillämpningen. Redogörelser för dessa finns i regeringens skrivelse.

Tillämpningen av hemliga tvångsmedel vid förundersökning i brottmål eller med anledning av begäran om internationell rättslig hjälp i brottmål

När det gäller den sammantagna bilden av användningen av hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning konstaterar regeringen följande. Antalet redovisade tillstånd har, i de delar det finns statistik att jämföra med, ökat under senare år. Under 2019 gavs 15 923 tillstånd till hemliga tvångsmedel. Under 2018 gavs 14 081 tillstånd, under 2017 gavs 12 686 tillstånd och under 2016 gavs 10 453 tillstånd.

Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation

Antalet misstänkta personer som har varit föremål för hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation har ökat för varje år sedan 2015. Från 2015 till 2019 har antalet ökat med 40 procent till 1 623 personer. Ökningen från 2018

till 2019 var ca 7 procent. Antalet beviljade tillstånd varierar marginellt mellan åren 2013 och 2016. Från 2016 till 2017 ökade antalet tillstånd med 29 procent. Under 2018 och 2019 ökade antalet tillstånd för varje år, även om ökningstakten inte har varit särskilt stor. Från 2017 till 2018 ökade antalet tillstånd med 4 procent till 4 648. Från 2018 till 2019 ökade antalet tillstånd med drygt 3 procent till 4 793. Den procentuella ökningen av antalet tillstånd från 2018 till 2019 var alltså mindre än hälften av ökningen av antalet misstänkta personer.

Fram t.o.m. 2016 har tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation framför allt beviljats i förundersökningar om narkotikabrott och narkotikasmuggling. Antalet tillstånd vid våldsbrottslighet fördubblades emellertid från 2016 till 2017. Myndigheterna uppger att den mycket stora ökningen av antalet tillstånd till hemlig avlyssning för våldsbrott på goda grunder kan antas ha en koppling till en ökning av det grova våldet mellan kriminella aktörer med koppling till kriminella nätverk i utsatta områden. Under såväl 2018 som 2019 har antalet avlyssningar för våldsbrott fortsatt att öka. Under 2019 har även antalet avlyssningar med anledning av narkotikabrott och narkotikasmuggling ökat jämfört med 2018.

Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

Antalet misstänkta personer som har varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har från 2018 till 2019 ökat med 14 procent till 2 752. Antalet beviljade tillstånd har ökat med 19 procent till 10 910. Trots att antalet övervakade misstänkta personer ökat de två senaste åren ligger antalet endast något över 2013 års nivå på 2 381 personer. De förändringar av antalet misstänkta personer som skett under åren 2013–2019 ligger något över vad som kan förväntas på grund av en naturlig årlig variation. Däremot har antalet tillstånd ökat med 148 procent under åren 2014–2019. Förklaringen till detta är enligt myndigheterna att de misstänkta allt oftare byter telefoner och att polisen därmed kan knyta misstänkta personer till fler teleadresser.

Vad gäller brottstyper kunde det i 2018 års redovisning noteras att antalet tillstånd som avser våldsbrott hade ökat påtagligt från 2016 till 2017. Under 2018 fortsatte ökningen för våldsbrotten, men ökningstakten var lägre än året dessförinnan. Under 2019 har antalet tillstånd för våldsbrott tydligt ökat från 4 840 till 5 860. Ökningen innebär att våldsbrotten står för 58 procent av den totala ökningen av antalet tillstånd. Även antalet misstänkta personer som har varit föremål för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation på grund av misstanke om våldsbrott har ökat påtagligt under 2019 jämfört med 2018. Till skillnad från våldsbrotten har antalet misstänkta personer och antalet tillstånd för övriga brottstyper i princip varit oförändrat eller minskat.

Till skillnad från hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation avser hemlig övervakning av elektronisk kommunikation oftast förfluten tid. De brottsbekämpande myndigheterna är därför i ärenden om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation beroende av att teleoperatörerna har lagrat uppgifter som kan lämnas ut i efterhand.

Kammarrätten i Stockholm slog i en dom i mars 2017 fast att det med hänsyn till en dom i EU-domstolen den 21 december 2016 (Tele2-domen) var klarlagt att de dåvarande svenska bestämmelserna om lagring av trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål stod i strid med unionsrätten. EU-domstolens och kammarrättens domar gjorde att vissa teleoperatörer helt slutade lagra uppgifter för brottsbekämpande ändamål. Detta innebar att även om en domstol hade gett tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation kunde det vara så att beslutet inte gick att verkställa eftersom teleoperatören i fråga inte hade några uppgifter att lämna ut. Eftersom både antalet övervakade misstänkta personer och antalet tillstånd ökat under både 2018 och 2019 finns det enligt myndigheterna emellertid inget i det statistiska underlaget som ger stöd för att åklagare skulle ha avstått från att göra framställan till domstol om hemlig övervakning av elektronisk kommunikation med anledning av Tele2-domen. I syfte att göra regleringen förenlig med unionsrätten gäller sedan den 1 oktober 2019 nya bestämmelser om data-lagring vid brottsbekämpning. Det återstår enligt myndigheterna att se vilken effekt de nya bestämmelserna kommer att få på de rättsvårdande myndigheternas användning av hemlig övervakning av elektronisk kommunikation.

Hemlig kameraövervakning

När det gäller hemlig kameraövervakning har antalet övervakade misstänkta personer och antalet tillstånd minskat under 2019 jämfört med 2018. Antalet misstänkta personer minskade från 140 personer 2018 till 128 personer 2019. Antalet tillstånd minskade under samma period från 152 till 131. Antalet misstänkta personer och antalet tillstånd minskade även under 2018 jämfört med 2017. Förändringarna är enligt myndigheterna inte större än att de kan förklaras som en naturlig årlig variation. Den omständigheten att antalet misstänkta personer och tillstånd minskat två år i rad innebär dock att det är tydligt att en tidigare ökande trend har avstannat.

Vid en jämförelse av hur tillstånden fördelas mellan brottstyperna noterar myndigheterna att det fortfarande finns en mycket stark koncentration till narkotikarelaterad brottslighet. Det är dock samtidigt den narkotikarelaterade brottsligheten som kan förklara hela nedgången i antalet misstänkta personer och antalet tillstånd under 2019. Antalet misstänkta personer och antalet tillstånd som avsåg våldsbrott ökade kraftigt mellan 2016 och 2017 och låg under 2018 kvar på en betydligt högre nivå än tidigare år. Även om antalet misstänkta personer minskar något under 2019 ligger våldsbrotten kvar på en förhållandevis hög nivå.

Hemlig rumsavlyssning

Under 2019 beviljades 89 tillstånd till hemlig rumsavlyssning och antalet misstänkta avlyssnade personer uppgick till 61. I jämförelse med andra hemliga tvångsmedel har användningen av hemlig rumsavlyssning, liksom tidigare år, varit mycket begränsad. Hemlig rumsavlyssning används nästan uteslutande vid narkotikarelaterad brottslighet och vid våldsbrott. Även om

antalet ärenden varit lågt ökade antalet tillstånd och antalet misstänkta som har varit föremål för tvångsmedlet för varje år under perioden 2014–2018. Ökningstakten var relativt låg, men från 2017 till 2018 ökade antalet tillstånd från 77 till 130, vilket är en ökning med 69 procent. Ökningen sedan 2014 vad gäller antalet tillstånd kan enligt myndigheterna ha flera förklaringar. En möjlig förklaring är att behovet av hemlig rumsavlyssning ökar när medvetenheten hos kriminella personer om möjligheterna till hemlig avlyssning av telefoner blir större. En annan möjlig förklaring är att polis och åklagare har blivit mer medvetna om möjligheterna till hemlig rumsavlyssning.

Den stora ökningen av antalet tillstånd under just 2018 kunde förklaras av att det förekommit många tillstånd i några få ärenden. Hemlig rumsavlyssning förekom under 2018 i totalt 34 ärenden. Så många som 60 av tillstånden var hänförliga till endast tre ärenden. Under 2019 har hemlig rumsavlyssning använts i totalt 35 ärenden. Även om det finns några ärenden med många tillstånd finns det inga enskilda ärenden med så många tillstånd som under 2018. Antalet avlyssnade misstänkta personer uppgår till 61, vilket är jämförbart med det antal som avlyssnades under 2017. Antalet tillstånd under 2019 uppgår till 89, vilket är betydligt färre än de 130 tillstånd som gavs under 2018, men fler än de 77 tillstånd som gavs under 2017. Den minskning av användningen av hemlig rumsavlyssning som skett under 2019 kan hänföras både till narkotikarelaterad brottslighet och till våldsbrott.

Åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott

Inom Åklagarmyndigheten är det Riksenheten för säkerhetsmål som handlägger ärenden enligt preventivlagen. Utöver de ärenden som samtidigt har hanterats av Säkerhetspolisen (se nedan) har Riksenheten för säkerhetsmål under 2019 hanterat ett ärende från Polismyndigheten enligt preventivlagen. Någon användning av tvångsmedel enligt denna lag förekom inte i Polismyndighetens underrättelseverksamhet under 2018.

Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet

Den 1 oktober 2019 trädde ändringar av inhämtningslagen i kraft som innebär att Åklagarmyndigheten fattar beslut efter ansökan av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller Tullverket. Dessförinnan fattades beslut av myndigheterna själva.

Under 2019 fattades sammanlagt 694 beslut om att hämta in uppgifter om elektronisk kommunikation i underrättelseverksamhet. Under 2018 fattades sammanlagt 556 beslut, under 2017 fattades 595 beslut och under 2016 fattades 688 beslut. Det kan därmed konstateras att det skett en ökning sedan föregående år och att antalet beslut är på en nivå som ligger i linje med antalet före den ovan nämnda domen från Kammarrätten i Stockholm.

Mot bakgrund av att underrättelseverksamhet i allt väsentligt är ett långsiktigt arbete är det inte möjligt att ännu bedöma den fulla nyttan av 2019 års inhämtningsbeslut. Den typiskt sett vanligaste nyttan är att underrättelser om

omfattande hantering av narkotika, vapen eller förestående grova våldsbrott har lett till att brottsmisstankar kunnat verifieras och förundersökningar inledas. I de fall där förundersökning har inletts till följd av att underrättelser kunnat styrkas har ofta användning av andra hemliga tvångsmedel i kombination med spaning och utredningsarbete lett till frihetsberövanden och beslag av framför allt stora mängder narkotika samt i vissa fall även vapen. Inte sällan har samverkan skett mellan Polismyndigheten, Tullverket och ibland andra myndigheter inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet och med andra länders brottsbekämpande myndigheter.

Det dolda internet (även känt som darknet) har enligt myndigheterna under 2019 fortsatt att vara ett växande problem eftersom tiotusentals svenskar regelbundet beställer narkotika eller andra illegala varor på dolda marknadsplatser. Den krypterade och anonymiserade trafiken på darknet försvårar brottsbekämpningen betydligt. I de komplexa och omfattande ärenden som ingår i underrättelsearbetet och som avser försäljning av narkotika på dolda marknadsplatser är inhämtade uppgifter om elektronisk kommunikation därför en av förutsättningarna för att identifiera och kartlägga individer och nätverk bakom denna typ av organiserad brottslig verksamhet.

Sammanfattningsvis konstaterar Polismyndigheten och Tullverket att information om elektronisk kommunikation är väsentlig för myndigheternas underrättelseverksamhet och att de inhämtningsmöjligheter som inhämtningsslagen medger har varit avgörande för att inleda förundersökning av en lång rad grova brott.

Säkerhetspolisens tvångsmedelsanvändning

I Säkerhetspolisens verksamhet har det med stöd av bestämmelserna i rättegångsbalken och preventivlagen under 2019 totalt fattats 414 beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. Motsvarande siffra för 2018 var 288 beslut. Säkerhetspolisen respektive åklagare har under 2019 fattat 103 beslut med stöd av inhämtningsslagen. Motsvarande siffra för 2018 var 190 beslut.

Den förändring som skett i antalet beslut mellan 2018 och 2019 ligger inom vad som kan betraktas som en normal årlig variation.

Regeringens slutsatser

Regeringen framhåller att det är av grundläggande betydelse i en rättsstat att rätten till skydd för privat- och familjeliv respekteras. För en effektiv brottsbekämpning är det samtidigt nödvändigt att det finns tillräckliga befogenheter för de brottsbekämpande myndigheterna att i vissa väl avgränsade fall kunna använda hemliga tvångsmedel som ett yttersta hjälpmedel. Vidare är det en självklar utgångspunkt att bestämmelserna om tvångsmedel och deras tillämpning måste leva upp till högt ställda rättssäkerhetskrav. Det integritetsintrång som hemliga tvångsmedel medför kan accepteras om behovet och nyttan av de hemliga tvångsmedlen är tillräckligt stora. Vid avvägningen mellan enskildas

rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv och samhällets intresse av en effektiv brottsbekämpning är det betydelsefullt att med tillräckligt god precision kunna bedöma vilka resultat som användningen av hemliga tvångsmedel har lett till.

För att tvångsmedlens legitimitet varaktigt ska kunna upprätthållas i samhället är det, vid sidan av en noggrann proportionalitetsbedömning, angeläget att i största möjliga mån redovisa vilken betydelse – nytta – tillämpningen av tvångsmedlen har i den brottsbekämpande verksamheten. Det tidigare nytto-begreppet definierades som antalet fall där det hemliga tvångsmedlet lett till användning av ett annat tvångsmedel mot den misstänkte. I en brottsutredning förekommer det dock ofta att flera telefonnummer avlyssnas eller övervakas med stöd av flera tillstånd för en och samma person. Det förekommer att ett tillstånd i princip enbart leder fram till att ett nytt telefonnummer behöver avlyssnas eller övervakas. Även på andra sätt samverkar resultaten av olika tillstånd och olika hemliga tvångsmedel med varandra på ett sätt som gör att det är svårt att avgöra vilket tillstånd som gett den slutliga nyttan. Mot denna bakgrund anser regeringen att det varken är ändamålsenligt eller lämpligt att slå fast vilka resultat som ska nås när hemliga tvångsmedel används i enskilda brottsutredningar, eller att i förväg bestämma att en viss procentandel av samtliga fall där hemliga tvångsmedel används ska leda till vissa förväntade resultat.

Regeringen anför att myndigheterna i årets redovisning, liksom i redovisningen för 2018, har redogjort för några av de olika åtgärder som följt av tvångsmedelsanvändningen. Syftet har varit att så objektivt som möjligt kunna bedöma nyttan av olika tvångsåtgärder. Myndigheterna har redovisat bl.a. om de inhämtade uppgifterna har lett till stärkta misstankar mot den misstänkte, till ett annat tvångsmedel, till att effektiv spaning har kunnat genomföras, till att den misstänkte har kunnat avföras från utredningen eller till att den misstänkte har kunnat åtalas. Dessutom har myndigheterna redovisat i vilken utsträckning uppgifter från tvångsmedlet har utgjort underlag i en förhörs-situation eller använts som överskottsinformation samt om uppgifterna har bidragit till utredning av brottsutbyte.

Vid en genomgång av myndigheternas redovisning av hur de har använt de hemliga tvångsmedlen konstaterar regeringen att tvångsmedlen fyller en mycket viktig funktion för det brottsutredande arbetet. Redovisningen visar också att de hemliga tvångsmedlen har inneburit en reell nytta.

Regeringens bedömning är sammanfattningsvis att myndigheternas användning av hemliga tvångsmedel under 2019 har varit ett ändamålsenligt och nödvändigt instrument i brottsbekämpningen.

Ytterligare åtgärder

Som nämnts ovan registrerar Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten sedan mitten av januari 2017 ärenden om hemliga tvångsmedel i ett särskilt it-stöd, HTM-Cåbra. Att ärenden om hemliga tvångsmedel registreras i ett

digitalt system bidrar enligt regeringens bedömning till en högre effektivitet och bättre kvalitet i myndigheternas redovisning av hur de använder hemliga tvångsmedel.

Regeringen framhåller att den fortsätter att prioritera insatser för att bekämpa och förebygga brott. Regeringen fortsätter också arbetet med att modernisera de utredningsverktyg som behövs för en effektiv brottsbekämpning samtidigt som den personliga integriteten värnas.

Som nämnts ovan gäller sedan den 1 oktober 2019 nya bestämmelser om datalagring vid brottsbekämpning. Regeringen konstaterar att de brottsbekämpande myndigheterna med de nya datalagringsreglerna återfick ett av de viktigaste verktygen för att förhindra och bekämpa brott. Riksdagen har i samband med att de nya reglerna om datalagring antogs tillkännagett för regeringen att den skyndsamt ska återkomma med förslag som dels innebär en mer omfattande skyldighet att lagra uppgifter med koppling till nationell säkerhet, dels innebär en mer omfattande lagringsskyldighet generellt (bet. 2018/19:JuU27 punkt 6, rskr. 2018/19:296). Tillkännagivandet bereds i Regeringskansliet.

Utredningen om rättssäkerhetsgarantier vid användningen av vissa hemliga tvångsmedel lämnade i augusti 2018 sitt slutbetänkande Rättssäkerhetsgarantier och hemliga tvångsmedel (SOU 2018:61). Utredningen lämnar flera förslag för att stärka rättssäkerheten när hemliga tvångsmedel används. Utredningen föreslår även att de brottsbekämpande myndigheterna i större utsträckning än i dag ska få använda sig av överskottsinformation. Betänkandet har varit ute på remiss och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

En utredare har haft i uppdrag att lämna förslag till regler om en skyldighet för teleoperatörer att registrera uppgifter om abonnemang för kontantkort. Syftet är att uppgifterna ska finnas tillgängliga för brottsbekämpande ändamål. I utredarens uppdrag har även ingått att se över vissa frågor med koppling till teleoperatörers medverkan när uppgifter hämtas in av brottsbekämpande myndigheter. Uppdraget har redovisats i promemorian Registrering av kontantkort, m.m. (Ds 2020:12), som för närvarande bereds i Regeringskansliet.

Slutligen har regeringen den 14 oktober 2020 beslutat att tillsätta en utredning om utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel (dir. 2020:104). En särskild utredare har fått i uppdrag att se över delar av regleringen om hemliga tvångsmedel. Syftet är att ta ställning till hur hemliga tvångsmedel ska kunna användas i större utsträckning för att bekämpa allvarlig brottslighet. Utredaren ska bl.a. ta ställning till om det ska bli möjligt att lägga ihop det förväntade straffet av flera brott som en person misstänks för så att hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning ska kunna användas i större omfattning än i dag. Utredaren har även fått i uppdrag att ta ställning till om åklagare ska få möjlighet att fatta interimistiska beslut om hemlig rumsavlyssning. Utredaren ska redovisa sina slutsatser senast den 14 april 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att de hemliga tvångsmedlen fyller en mycket viktig funktion för det brottsutredande arbetet och att redovisningen visar att de hemliga tvångsmedlen har inneburit en reell nytta.

Utskottet har inte några invändningar mot årets redovisning, utan föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2020/21:59 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2019.